

VLADIMIR KLAVS, dipl. ing.

Ob 25-letnici priznanje in čestitke!

Osvoboditev leta 1945 je zatekla v kranjski Iskri okoli 700 zaposlenih, dotedanji vojni proizvodni program pa ni bil več potreben. Opustošena domovina je rabila za svojo obnovo vsemogoče nove izdelke.

žrtvovalnim in uspešnim delom si je kolektiv Iskre kaj hitro pridobil najuglednejše mesto med jugoslovanskimi proizvodnimi podjetji. Iskrin znak, simbol kvalitete, pa ni poznan samo doma, temveč je dobro poznan tudi po vseh kontinentih.

Iskra ni dala svoj delež Jugoslaviji samo s svojimi izdelki. Njena bistvena vloga je bila v tem, da je mnogim delovnim kolektivom bila in je še vedno vzor in primer, kako je treba organizirati tovarno in proizvodnjo. V tem je največji pomen Iskre za razvoj jugoslovanske industrije in gospodarstva. Izredno število najodličnejših osebnosti iz vsega sveta, ki so v teh preteklih letih obiskale Iskro, to Iskrino poslanstvo nazorno potrjujejo.

Dolga je doba 25 let, vendar je v nenehni delovni vnemi, pri reševanju problemov in v težavah, pri veselju in zadoščenju pri doseženih uspehih vsem prehitro minila.

Vsi, ki so kdajkoli bili ali so še Iskraši, se z zadovoljstvom spominjajo vseh preteklih let in so ponosni na svoje sodelovanje v Iskri.

Dobrih deset let je minilo kar so se kranjski Iskrini pridružili novi kolektivi in pod okriljem iskrine zvezde se je razvila sodobna velika Iskra, mogočen kolektiv s številnimi tovarnami širom Slovenije. Vsem, ki so v teh 25 letih k temu veličastnemu uspehu dodali svoj delež, gre najvišje priznanje in čestitke ob tako visokem in častnem jubileju.

Kot je bila Iskra ob vseh zgodovinskih in gospodarskih mejnikih med najnaprednejšimi kolektivi, tako bo zagotovo tudi po vstopu v drugo 25 letje.

Dasi je Iskra v mednarodnem merilu že dosegla izredne uspehe, bo v naslednjih letih potrebno še bistveno stopnjevati ekspanzijo na mednarodno tržišče. Kot je Iskra že doslej novim nalogam in pogojem ustrezno prilagajala svojo organizacijsko strukturo, bo verjetno predvsem s stališča še intenzivnejšega vključevanja v mednarodni trg in nadaljnje ekspanzije doma, iskala rešitve v tem velikem, nalogam adekvatnem branžnem konceptu organizacije.

Ob tej viziji novih, še večjih vzponov Iskre, pričakujemo pomembnejše nove še veličastnejše jubileje.

Konferenca SZDLJ o ustavnih spremembah

Beograd, 16. marca. — Današnja zvezna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je obravnavala predlog ustavnih sprememb. Poročilo o ustavnih spremembah je na seji podal Miloš Minić, na seji pa je govoril tudi predsednik republike Josip Broz-Tito. Predsednik Tito je v svojih izjavah med drugim dejal, da ustavnih sprememb ne uvajamo zaradi odpravljanja nekaterih škodljivih pojavov, pač pa predvsem zato, da se bo delavski razred Jugoslavije nadalje še uspešneje razvijal. Tito je dejal tudi, da se bo morala naša skupnost odreči marsikaterim načrtom in prevelikim korakom v nadaljnji izgradnji, da bi omogočili stimulatивnejše nagrajevanje naših delavcev, kar bi nedvomno zajezilo odhajanje naših ljudi na delo v tujino.

Podrobnosti o današnji in jutrišnji seji SZDLJ bomo objavili prihodnjič.

»Kondenzatorji« Semič

Lani ugodni poslovni rezultati

Tovarna kondenzatorjev v Semiču je lani kljub vsem težavam, ki jih je med letom imela, zelo ugodno poslovala. V to nas prepričajo nekateri pokazatelji, ki smo jih povzeli iz poročila o lanskem poslovanju. Zaradi obsežnosti tega poročila se omejujemo le na komentar najbistvenjših pokazateljev.

Gospodarski načrt tovarne kondenzatorjev v Semiču je predvideval za l. 1970 dokajšen porast proizvodnje nasproti realizaciji v l. 1969. Lanska izpolnitev proizvodnje je bila zelo ugodna. Z drugi-

mi besedami — lani je semiška tovarna dosegla vrednost proizvodnje 64.446.017 dinarjev, kar pomeni za 39% več kot v l. 1969, pri povprečno 672 zaposlenih.

(Dalje na 2. strani)

Predlog novega statuta pred dokončnim sprejemom

V združenem podjetju ISKRA smo pred dokončnim sprejemom novega statuta združenega podjetja. O predlogu, ki je bil v razpravi v organizacijah združenega podjetja, so razpravljali dalj časa. O njem so razpravljale tudi politične organizacije. Pred razpravo o predlogu statuta so tudi politične organizacije podjetja sprejele posebno resolucijo o nadaljnji smeri in razvoju združenega podjetja, kakor tudi določena izhodišča za sam statut.

Sam predlog se od dosedanjega veljavnega statuta razlikuje zlasti v kvaliteti smeri, da bi zagotovili čim bolj skladen razvoj združenega podjetja. Z novim statutom naj bi se zagotovila programska usmerjenost ob trdnější osnovi znanstveno-raziskovalne dejavnosti in določene kadrovske politike. Poseben poudarek se daje trdnemu konceptu usmeritve podjetja prek specializirane trgovske organizacije Iskra-Commerce in marketinga, ki ga ta izvaja za celo podjetje.

Z novim statutom naj bi zagotovili večjo celovitost združenega podjetja. Pri tem je seveda osnovni poudarek, da imajo njegove organizacije široke samoupravne pristojnosti z ugotavljanjem in delitvijo dohodka, lastnimi skladi itd. Skratka, koncept je zgrajen tako, da ima združeno podjetje in njegovi organi tiste pravice, ki mu pripadajo po zakonitih predpisih, in tiste, za katere so se organizacije dogovorile in jih dale združenemu podjetju. To so pa le tiste, ki jih tako podjetje mora imeti kot celota, da lahko učinkovito posluje in stopa v konkurenčno borbo z drugimi tovrstnimi podjetji, tako doma kot v zunanem svetu. V predlogu statuta se predvideva tudi usmeritev pri delitvi osebnega dohodka na upoštevanje minulega dela. To bi nesporno navezalo delovne ljudi na podjetje in dalo tudi starejšim določeno priznanje za njihov v mlajših letih vložen trud za delo in poslovanje podjetja.

V novem statutu prav tako nismo uzakonili subsidiarne odgovornosti, to je medsebojne odgovornosti za obveznosti in izgube posameznih organizacij v sestavi združenega podjetja. Vedno pa je mogoča medsebojna solidarna pomoč.

Tudi samoupravljanju na nivoju podjetja je dan poseben poudarek. Delavski svet združenega podjetja naj bi imel določene pristojnosti vsklajevanja poslovne politike združenega podjetja. Tudi dva kolegijška izvršilna organa naj bi s svojimi pristojnostmi zagotavljala čimvečjo učinkovitost poslovanja celega združenega podjetja. Posebna novost pa je poglavje o odgovornosti tako članov organov upravljanja, izvršilnih organov kot tudi vodilnih oseb.

To je le nekaj misli o predlogu novega statuta združenega podjetja. Razumljivo pa je, da sam statut ne bo reševal cele vrste problemov, ki se pojavljajo v poslovanju takega podjetja. To je odvisno od vseh članov kolektiva, zlasti pa od odgovornih ljudi v podjetju, da se bodo trudili za njegovo izpolnjevanje.

O statutu bo v skladu z obstoječimi zakonitimi predpisi najprej razpravljal odbor za poslovno politiko ZP, nato pa bo o njem razpravljali še delavski svet ZP, ki naj bi statut dokončno sprejel.

P. G.

Tovarna kondenzatorjev v Semiču bo 1. aprila stara dvajset. Zato priložnost je direktor Franc Košir pred dnevi na tiskovni konferenci seznanil novinarje o tem, kako bo delovni kolektiv ta jubilej proslavil. Za osrednjo proslavo na Smuki pri Semiču so določili 11. julij. Ob 20-letnici bodo izdali tudi spominsko publikacijo, v kateri bo opisana vsa pot tovarne kondenzatorjev od njene ustanovitve do danes in vse, kar je dala za razvoj semiške doline v teh letih. Na sliki: Dalj iz proizvodnje kondenzatorjev

Poslovanje v letu 1970

Konjunktura, ki je vladala na tržišču elektronskih elementov do leta 1970, je v tem letu padla in povzročila tovarni precejšnje probleme

PROIZVODNJA

Plan proizvodnje za leto 1970 je bil postavljen v višini 235.203 tisoč N din, s čimer je tovarna nameravala preseči realizacijo leta 1969 za 64%. Proizvodnja je bila dosežena le 77%, kar predstavlja 181.238 tisoč N din bruto vrednosti. Posamezni obrati so dosegali postavljene plane zelo različno, saj so tudi pogoji za proizvodnjo povsem različni.

»Magneti« so presegli svoj letni plan za 21% in tako ustvarili proizvodnjo v bruto vrednosti 8453 tisoč N din. Glavna reprodukcijska materiala — kobalt in nikelj sta uvozna in predstavljata stalen problem pri nabavi. Zastojev v proizvodnji sicer zaradi teh materialov ni bilo, ker si jih je obrat redno izposojal.

»Zarnice« so letni plan presegle za 7% in s tem ustvarile bruto proizvodnjo 13.489 tisoč N din. Dotrajane kapacitete in težave pri preskrbi uvoznega materiala so povzročale, da proizvodnja ni bila večja, kajti naročil za te izdelke je dovolj.

»Keramični kondenzatorji« postavljenega plana niso dosegli, njihova proizvodna realizacija je predstavljala 38.036 tisoč N din ali 95% od plana. Vzrok za nedoseganje plana je menjanje asortimana izdelkov med letom. Leta se je povečal zaradi povečanja deleža izvoza, ki ima zelo različen asortiman v manjših serijah. To je vplivalo tudi na proizvodnjo keramike za keramične kondenzatorje, ki se proizvaja v obratu Feriti.

»Feriti« so proizvodni plan dosegli s 83%, skupno s proizvodnjo VF keramike pa 76%. Tehnološke težave v proizvodnji so povzročale večji izmet, kot je bil predviden oziroma celo prekinitve proizvodnje v posameznih fazah. Tudi občasno pomanjkanje surovin iz uvoza je povzročalo zastoj v proizvodnji feritov. Celotna proizvodnja obrata je bila realizirana v vrednosti 15.387 tisoč N din.

»Upori« so v teku poslovnega leta doživljali dve, po

svoji problematiki povsem različni obdobji. V prvem polletju so dosegli 38% od letnega plana, v drugem polletju pa 28% letnega plana. Za prvo polletje je značilno, da proizvodnja ni dosegala naročil zaradi naslednjih vzrokov: nova oprema ni bila prototipno preizkušena, njene pomanjkljivosti so se odpravljale med obratovanjem; celotna rekonstrukcija je bila zasnovana na temeljiti spremembi tehnologije, ki še ni

(Dalje na 4. strani)

Lani ugodni poslovni rezultati

(nadalj. s 1. strani)

Proizvodnjo so spremljale precejšnje težave. Vse leto so namreč bili problemi z likvidnimi sredstvi za nabavo reprodukcijskega materiala, še težje pa je bilo ob uvedbi depozita pri uvozu materiala in ob povečanih carinskih stopnjah. No, kljub vsemu je bil proizvodni rezultat tovarne v redu, to pa se je ugodno odražalo v njenem celotnem poslovanju.

Tudi prodaja se je lani dvignila za 40% nasproti letu v l. 1969, iz tovarne kondenzatorjev pa so lani izvozili za 38% več kot prejšnje leto. Razveseljivo pri izvozu je pa zlasti to, da so od izvoženega 67% plasirali na zahodna in 33% na vzhodna tržišča, kar je še posebej pomembno, če vemo, da ta naša tovarna za svojo proizvodnjo uvaža dober del reprodukcijskega materiala prav z zahoda.

Med letom je tovarno zapustilo 59 zaposlenih, na novo pa so jih zaposlili do konca leta 107, kar pomeni, da se je v celoti število zaposlenih lani povečalo za 20%.

Kolikšne so bile proizvodne naloge tovarne nam povedo tudi naslednji podatki: od razpoložljivega delovnega časa je bilo 82% produktivnega, 18% delovnega časa pa je odpadlo na letne dopuste, proste sobote in državne praznike in drugo. Značilno za to tovarno je, da ima kljub pretežno ženski delovni sili izredno nizok odstotek izgube delovnega časa zaradi bolniških izostankov in sicer zaradi bolniške do 30 dni 3,8%, nad 30 dni pa le 1,8%. Nasproti l. 1969 pa se je pri tem številu izvršenih ur v podaljšanem delovnem času povečalo za 35%, medtem ko so se nasproti l. 1969 povprečni osebni dohodki zaposlenih lani dvignili za 18% in so tako znašali 1.150 dinarjev.

Visoka proizvodnja v februarju

Plansko zadolžitev za februar je tovarna presegla za 18,6%. V kumulativni je skoraj za 16% presežena planska zadolžitev za prva dva meseca.

Povprečna dnevna proizvodnja v februarju je bila za skoraj 300 starih milijonov višja kot v januarju. Povprečna dnevna proizvodnja v prvih dveh mesecih letošnjega leta je za 42% višja kot v istem obdobju lani.

Glede na tako visoko realizacijo so tudi posamezni

obrati občutno presegli mesečni plan. Izpolnitve po obratih so naslednje:

PROIZVODNJA V FEBRUARJU

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	102,8
Kinoakustika	149,0
Produkcija	224,5
EMI	120,3
Števci	107,9
Stikala	149,3
Telefonija	112,5
Mehanizmi	103,5
Merilne naprave	123,2
Skupaj	118,6

DE »Rotacijski stroji« je plan izpolnila, čeprav je imela velike težave pri uvozu, deloma pa tudi zaradi pomanjkanja nekaterih delov iz domače proizvodnje. DE »Kinoakustika« je občutno presegla plan, ker kompletira zaostanke od lani, kar ni zajeto v letošnjem planu. Zastoj glede telenaprav gre predvsem na rovaš prepoznane dobave uvoznega materiala in zakasnitve izdelave nekaterih delov v »produkciji«. DE »Števci« je plan presegla za 7%; s tem je bil nadoknaden zaostanek iz januarja. Plan števecv je bil torej presežen, asortiman pa je bil spremenjen na željo kupca. Isto je bilo tudi z urami, kjer je bil plan količinsko dosežen, asortiman pa spremenjen na zahtevo prodajne organizacije. DE »Stikala« je vrednostno plan močno presegla zaradi zadostnih zalog materiala iz uvoza; po asortimanu je rezultat manj ugoden. DE »Telefonija« je me-

— J —

(Dalje na 4. strani)

Govorijo jubilaranti 25-letnega dela

Marjan Lavrenčič, dipl. ing.

O prvih graditeljih Iskre

Pionirsko delo prvih graditeljev ISKRE sega tja v prvo povojno leto. Namesto tekstilne je naša vojska otela okupatorju enonamensko tovarno za en sam izdelek. Njena tehnična urejenost nam je sicer v marsičem olajšala zagon novega procesa, vendar smo se kljub temu srečevali s silnimi težavami.

Za nami je četrto stoletje in ker je sama zgodovina suhoparna, naj ne bo zamere, če pripovedovanje obrnemo na šegavo plat.

Matična tovarna je bila tik po vojni brez tehničnega in vodilnega kadra in brez proizvodnega programa. V delavnicah so postajali delavci brez

pravega dela, komanda I. tankovske divizije, ki je tovarno zasedla, je imela svoj prav, civilna uprava pa svojega.

Ko sem konec avgusta prišel vprašati za službo, me je sprejel delegat Ministrstva za industrijo in rudarstvo tov. Vladimir Klavs. Bil je silno na trnih in nič ni bil posebno navdušen za razgovor. Ves čas je nekam telefoniral in spraševal kje je orodje. Ko ga je po več posredovanjih spravil do vratarja, sva na hitro končala. Pustiti sem mu moral le naslov in obljubiti, da bom poslal prošnjo za sprejem v službo. Povabil me je v KDW, kamor

Marjan Lavrenčič, dipl. ing.

so mu naložili tolikanj pomembno orodje, da ga je moral sam odpeljati. Potegnil me je v mesto, med potjo pa mi je razlagal, da so imeli velike težave z njegovo izdelavo, da so zamujeni večkrat postavljeni roki in da bo srečen,

ko bo to »moro« oddal v tovarno gumijastih izdelkov. S tem orodjem je stara tovarna »SAVA« izdelala volilne kroglice, s katerimi smo 11. novembra volili novo Jugoslavijo in zavrgli monarhijo. Bivši mojster ročne orodjarne tov. Janez Hrovat bi znal o izdelavi tega zgodovinskega orodja marsikaj povedati.

Ko se je okupator odpravil iz tovarne, so se člani kolektiva znašli: zbrali so začasno vodstvo in preprečili škodo na strojih in napravah. Tako so tudi konzervirali vso opremo merilnice in jo skrbno vskladiščili. Moja prva naloga je bila merilnico osposobiti za redno delo in jo vključiti v proces orodjarne, ki je že delala za tankovsko divizijo. O tem, kako smo vzpostavili moč merilnice, bi bilo moč napisati marsikatero zgodbo.

Kdo bi zameril delavcem v tovarni reakcijo, ki je nastala po odhodu okupatorja, saj se

je revolucija dotaknila tudi njih. Osvroženo nemško dokumentacijo so uničevali in proglašali, da take navlake v novi Jugoslaviji ne potrebujejo. To je bil tudi razlog, da je bila dokumentacija v orodjarni pomanjkljiva in da so zelo veliko delali po dogovoru. To je bil tudi eden izmed razlogov, zakaj me je v začetku oktobra poklical tehnični direktor ing. Ivan Gruden v svojo pisarno. Presenetil me je z vestjo, da bom čez 14 dni postal vodja orodjarne, da naj trenutno o tem molčim, pač pa da naj pripravim predlog za organizacijo dela. Medtem, ko mi je pojasnjeval kako naj nalogo izpeljem, naju je zmotil telefonski poziv. Zatopljen v svoje misli sem prisluhnil šele, ko je začel naštevati kaj vse bomo izdelovali in kdaj bodo izdelki dobavljeni. Ob misli, da bomo v najkrajšem času morali izdelati vsa orodja za te neznane izdelke, me

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA, Kotnikova 6, v Združenem podjetju Iskra Kranj išče nekaj novih sodelavcev ZA ZUNANJETRGOVINSKO DEJAVNOST pred vsem za naslednja delovna mesta:

KOMERCIALIST

— I. stopnja ekonomsko-komercialne smeri

PRODAJNI INŽENIR

— VS II. ali I. stopnja ekonomske ali tehnične smeri — el.

VODJA IZVOZNEGA ODDELKA

— VS II. ali I. stopnja ekonomske ali tehnične smeri — el.

STROKOVNI SODELAVEC

— VS II. ali I. stopnja ekonomske ali tehnične smeri. — el.

Delo na teh delovnih mestih zahteva znanje vsaj enega tujega jezika in smisel za komercialno dejavnost — po možnosti z nekaj izkušnjami.

Nudimo izredne osebne razvojne možnosti v centrali ISKRA COMMERCE v Ljubljani ali Kranju ter obstoječih in novih inozemskih firmah in predstavnih ISKRE po vsem svetu. Osebnih dohodkov so primerni znanju, izkušnjam in uspešnosti pri delu.

Interesente prosimo, da svoje vloge pošljejo v Kadrovsko službo ISKRA COMMERCE, Ljubljana, Masarykova 15, za vse informacije oz. pojasnila pa se povežejo z vodstvom Izvoza, Ljubljana, Kotnikova 6.

IZ LANSKOLETNEGA POSLOVANJA RRC

Obdelave na računalniku v stalnem porastu

Za 340 delovnih ur presežen letni plan

Kot vemo v kletnih prostorih Tovarne elektronskih naprav deluje republiški računski center, čigar ustanovitelji so bili Izvršni svet SRS, Univerza in ZP Iskra. Poglejmo si, kako je, ob kopici objektivnih težav in problemov, ta center deloval in posloval v preteklem letu.

Za leto 1970 je načrt predvideval, da bodo vsi trije koristniki elektronskega računalnika v RRC, s svojimi obdelavami porabili 2.000 delovnih ur. V 263 delovnih dneh, ko je mimo rednega vzdrževanja računalnika in naprav, po 13 ur dnevno tekla obdelava, so skupno za 340 delovnih ur presegle planirano število delovnih ur. Pri tolikih delovnih urah zaradi raznih okvar računalnik nideval le 63 ur, kar pomeni

pičlih 1,84% vsega časa obdelave. Razveseljivo pri tem je, da so bili lani dejanski finančni stroški v RRC manjši od planiranih, kar daje upanje, da bodo tudi letos ostali v okviru načrta, seveda, če tega ne bo preprečila kaka hujska okvara računalnika, za kar pa bo jasno vedno več možnosti, ker se računalnik obrablja.

Delovanje RRC v preteklem poslovnem letu je spremljala dolga vrsta najrazličnejših težav, začenši pri tistih, da soustanovitelji centra niso izpolnili vseh svojih investicijskih obveznosti, čeprav le-te znašajo le po nekaj tisoč dolarjev in dinarjev, kar je prava malenkost spriče celotne investicije v računalnik. Skoraj nerešljivi so bili problemi s pravočasno dobavo nadomestnih delov za računalnik. Določene težave pa so tudi v preskrbi kvalitetno ustreznega papirja, kartic itd.

Razen obstoječih prostorov v tovarni elektronskih naprav je RRC pridobil še dodatno sobo za programerje, s čimer zdaj razpolaga s skupno 534 m² delovnih prostorov. To za delo trenutno zadošča, vendar pa se bo kaj kmalu pojavila potreba po večjem prostoru za arhiviranje magnetnih trakov. Že sedaj jih v arhivu hranijo 2.100, prostora pa je le še za 1.000, kar pa ob stalnem porastu obdelovalnih nalog ne bo za dolgo. Razen prostora za shranjevanje magnetnih trakov bo kmalu treba zaposliti še enega arhi-

varja, prav tako pa bo obseg dela zahteval tudi še enega dispečerja.

V RRC posvečajo veliko naporov tudi razporeditvi obdelave tako, da bi bilo programerjem treba čim manj časa porabiti za čakanje. Pri tem uspevajo, toda obseg dela raste in tako so morali uvesti delo ob vseh sobotah, vse pogosteje pa se poslužujejo tudi nočnega dela.

Precejšnje preglavice pa jim povzroča uvajanje novih verzij operacijskega sistema, ker je tu treba spremeniti marsikateri program, razumljivo pa je, da se pri tem pojavljajo pogostejše napake, katerih odpravljanje je dolgotrajnejši in zamotan proces.

Na splošno je bilo lani delovanje računalnika zadovoljivo, a kljub temu so bili dnevi, ko so vzdrževalci morali pokazati vso svojo spretnost, znanje in iznajdljivost, da so napake hitro odkrili in odpravili. Posebno to zadnje pa je težavno zlasti zaradi pomanjkanja nekaterih delov, ki so se izrabili, v državi pa še ni objavljenega konsignacijskega skladišča s potrebnimi rezervnimi deli. V ta namen so morali nekatere mehanske dele izdelati v mehanski delavnici IJS ali na strojni fakulteti, sicer pa bi računalnik moral počivati tudi do 30 dni. Prav tako pa so nezanesljivi tudi diagnostični programi, ki jih firma CDC daje uporabnikom računalnika za hitrejše odkrivanje napak računalnika.

Delavcem RRC gre za lanske delovne uspehe vse priznanje, želeli pa bi bilo, da bi v bodoče imeli kar čim manj težav z okvarami, saj bodo ob pridobljenih delovnih izkušnjah le tako kos tudi obsežnejšim nalogam, ki jih bodo morali opraviti letos in v naslednjih letih.

V zaslužni pokoj je odšel tov. Mihael Hafner, mojster v strojni orodjarni obrat I v kranjski tovarni. Imenovan spada med pionirje naše Iskre, saj je bil med prvimi, ki so po okupaciji z največjim zanosom delali skoraj brez počitka za čimprejšnjo ureditev tovarne. Bil je izredno vesten in prizadeven, spoštovan je bil njegov odnos do dela in do sodelavcev, ki so mu ob slovesu poklonili lepa darila in mu zaželeli čimveč zdravih in zadovoljnih let. Tov. Hafner se za čudovito pozornost iskreno zahvaljuje in želi vsem čimveč delovnih uspehov

je prijemala panika. Takrat sem prvič videl proizvodni program za leto 1945, ker ga je med telefonskim razgovorom razgrnil na mizi. Vseboval je 28 izdelkov. Proces priprave industrijske proizvodnje od priprave vzorca do proizvodnje je bil podan v petih barvah. Bil je narejen za zadnje 4 mesece po koledarskih tednih od 36. do 52. tedna. To je zanesljiv podatek, da sta tehnični direktor inž. Ivan Gruđen in oče našega razvoja in konstrukcije inž. Mirjan Gruđen že takoj v začetku dobro poznala vse glavne faze nastajanja industrijskega izdelka in jih tudi vnesla v načrtovanje. Vendar, kaj moremo, če so bile rokavne ocene posameznih faz preoptimistične in so nas zaradi neizpolnjevanja plana udarile kot bumerang. Tu ne gre za očitke, ampak za dokazovanje smelosti in ustvarjalnega poleta, ki smo ga imeli po osvoboditvi. Pijani od

svobode, prežeti z voljo do dela smo hoteli vse narediti takorekoč prek noči. V navdušenju pa smo se tudi odločili za naloge, ki jim nismo bili povsem kos, saj je bila sramota priznati, da tega ali onega ne bomo zmogli.

Ko sem po vojni iskal službo po Sloveniji, mi je prvo informacijo o tej tovarni dal tov. Stane Abe, naš znani grafik in oblikovalec. On je kriv, da sem svojo dušo zapisal elektroindustriji in postal Iskraš. To pa je tudi razlog, da s čutom gledam na prve Iskrine dokumente. Zato tudi zastavljam umestno vprašanje: Ali so v Iskrinih službah očuveni primerki teh prvih programov? Zelo dvonim, da bom dobil ustrezen odgovor. Menjale so se osebe v vodstvu in pogosto se je spreminjala tudi organizacija. Samo spomnimo se, kako mačehovsko smo ravnali s starim arhivom.

Sedaj, ko obujamo četrstoletne spomine, je čas, da dam sam odgovor na postavljeno vprašanje. Usoda mi je namenila nalogo, za katero sem po nekaj letih delovanja v Iskri zbral nekaj starih dokumentov. Tako vse do danes skrbno čuvam po en primerek z naslovom:

— Fabrikacijski program 1945 in

— Fabrikacijski program 1946

Oba dokumenta imata toliko večjo veljavo, ker sta iz roke našega prvega, sedaj že pokojnega tehničnega direktorja. Če je v podjetju organizirana služba, ki zbira zgodovinske dokumente, sem ju pripravljeno odstopiti. Narejena sta na slabem ozalidnem papirju in ju ne kaže izpostavljati dnevnim svetlobi, ker bi oždale še bolj potemnelo, črte pa bi počasi izginile.

Ker lastnih planov terminsko nismo izpolnjevali, so postali za vodilni kader silno

breme. Administrativno državno vodstvo nam je zaradi tega delalo mnoge očitke. Spominjam se, da je tehnični direktor inž. Ivan Gruđen (zaposlen na tem mestu od 1. 9. 1945 do 28. 9. 1946) v jeseni 1946 izjavil: »Če bi vedel kako silno težak je hiter zagon tako velike tovarne, ne bi tega mesta nikoli prevzel. Raje bi ostal pri prvotnem načrtu in v Ljubljani postopno gradil elektronsko industrijo«.

Neizpolnjevanje plana je privedlo tudi do notranjih nesoglasij, ki so bila bolj ovira kot pa pomoč. Partizan Iztok, tedaj delavski zaupnik, je v jeseni 1946 zbiral v kolektivni podatke o težavah v procesu pripravljanja industrijske proizvodnje. Nekateri so dajali konstruktivne pripombe, drugi pa so uprizarjali lov na čarovnice. Ker je sindikat prišel do zaključka, da so največje zlo v tovarni spremembe na načrtih, sta

se predsednik sindikata in Iztok napotila k šefu razvoja inž. Mirjanu Gruđnu, na mnogo obetajoči razgovor. O tem razgovoru je še dolgo leta krožila naslednja vest: Ko sta mu zastopnika pojasnila namen obiska, je Gruđen razpravo zelo skrajšal z nekaj avtoritativno izrečenimi besedami: »Imam same pridne, fejest fante in ne dovolim nestrokovne ocene. Spremembe so bile, so in bodo! Zdravilo!«

Zastopnika sta menda začela premišljevat i o uspehu svojega poslanstva šele, ko sta na hodniku premagala presenečenje.

Zaradi težav pri izpolnjevanju plana je uprava pod vodstvom direktorja inž. Evgena Černigoja zahtevala, da naj se »priprava dela« naglo preusmeri na bolj serijski izdelek. Takratni vodja inž. Leskovec je dal odgovor, ki nas je še dolgo spravil v dobro

Visoka proizvodnja v februarju

(Nadaljevanje z 2. strani)
sečni plan preseglja za 12,5 odstotka, kar kaže na zelo uspešen začetek leta. Problemov zaradi manjkajočega materiala ni bilo, vendar je bil material dobavljen vedno z zamudo, kar so morali nadoknaditi z manevriranjem oziroma z nadurnim delom. DE »Mehanizmi« je plan izpolnila. Tudi po posameznih pozicijah so izpolnili zadolžitve, razen pri električnih urah in pri UMT. DE »Merilne naprave« so plan občutno presegle, predvsem zaradi zaostale proizvodnje, katero so zaradi dospelih ležajev lahko dokončno uredili.

V kumulativni za prva dva meseca so vsi obrati nad planom.

DVOMESEČNA PROIZVODNJA

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	112,7
Kinoakustika	172,1
Produkcija	210,8
EMI	131,4
Števci	102,1
Stikala	139,4
Telefonija	109,3
Mehanizmi	111,1
Merilne naprave	104,4
Skupaj	115,9

Izpolnitev plana za februar po asortimanu je za 2% slabši kot je bil v januarju. Po obratih pa je izpolnitev naslednja:

IZPOLNITEV FEBRUAR-SKEGA PLANA PO ASORTIMANU

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	80,1
Kinoakustika	69,9
Produkcija	100,0
EMI	79,7
Števci	89,6
Stikala	85,1
Telefonija	94,7
Mehanizmi	93,7
Merilne naprave	26,0
Skupaj	88,7

Ker se odstotki skoraj ne razlikujejo, bo rezultat prikazan le na skupno proizvodnjo po planskih prodajnih cenah.

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	170,0
Kinoakustika	89,5
Produkcija	72,9
EMI	124,5
Števci	131,0
Stikala	153,4
Telefonija	136,9
Mehanizmi	176,0
Merilne naprave	80,9
Orodjarna	123,8
Vzdrževanje	121,5
Druge storitve	139,0
Skupaj	134,7

Primerjava proizvodnje po obratih z istim obdobjem lani kaže na veliko povečanje proizvodnje, razen pri obratih kot so »kinoakustika«, kjer se proizvodnja ukinja ter »produkcija« in »merilnih napravah«, kjer se morajo bolj angažirati. Prikazovanje povečanja ni povsem realno oziroma ne kaže čisto povečanje proizvodnje, temveč je združeno skupaj s povečanjem cen, ki je bilo izvedeno ob koncu lanskega leta.

jo in preudarnostjo nas je tov. Primožič osvojil, problem je bil le v tem, ker ni poznal ljudi. Srečno naključje je bilo, da smo imeli mojstra Hrovata, ki je ljudi dobro poznal in bil sicer tudi priznan strokovnjak. Do tedaj smo dobivali le simbolične plače, da smo se za silo življali, nenadoma pa je tehnični direktor zahteval predlog za plače orodjarjev po njihovi strokovnosti. Edini, ki bi to lahko naredil, je bil Hrovat. Vendar, ali sem ga smel izpostavljati jezi orodjarjev zaradi morebitnih napak? Sklenil sem, da tega ne bom zahteval in dal predlog, o katerem bi lahko govorili, da je prvi samoupravni poseg v Iskri, ker smo ga izvedli v novembru 1945. Sklical sem zbor, ki bi ga danes imenovali »zbor delovnih ljudi«. V predsedstvu smo bili vsi trije imenovani. Na tablo sem napisal kategorije dela, ki smo jih sami predlagali in poja-

Proizvodnja v letu 1970

(Nadaljevanje z 2. strani)
bila industrijsko preverjena; zaradi boljšega izkoriščanja kapacitet je bilo uvedeno delo v 4 izmenah, kar je zahtevalo priučevanje delavcev, mojstrov in vodij izmen.

Drugo polletje pa se je situacija z naročili zelo poslabšala. Tako je začel obrat delati upore na zalogo. Zaradi vpliva upadanja konjunktura na svetovnem trgu, so kupci postavili ostrejša kriterija za kvaliteto, zato so v obratu na nekaterih delovnih mestih, ki so tehnološko premalo opremljena, morali uvesti 100% kontrolo.

KADRI IN OD

Za plan proizvodnje je tovarna planirala poprečno 2107 zaposlenih, dejansko pa je bilo poprečno le 1930 ljudi zaposlenih, kar pa je glede na doseganje rezultatov proizvodnje še vedno preveč. V primerjanju števila zaposlenih po sistemizaciji in dejanski kvalifikaciji, lahko ugotavljamo, da ima le 26% zaposlenih na delovnih mestih VS in VŠ ustrezno izobrazbo, medtem ko je na VK delovnih mestih le 74% z ustrezno kvalifikacijo.

Osebnih dohodki so bili v letu 1970 povišani najmanj za 10% v primerjavi s preteklim letom, pri tem je znašal poprečni OD za 8 ur efektivnega dela za PK delavca 809 N din, za VSU 2427 N din, poprečni pa 1077 N din. S takimi osebnimi dohodki smo med zadnjimi mesti v okviru ZP in se lahko primerjamo le z »Avtomatiko«, »Sprejemniki« in »Elektromotorje«. Strokovni kader v naši tovarni je slabo plačan, zato je tudi konkurenca drugih podjetij zelo nevarna. Uravnilovski sistem, ki je bil dolga leta v veljavi, ne more več zagotoviti uspešno poslo-

vanje tovarne. Zato je ko-rektura pravilnika o delitvi OD potrebna.

OBRATNA SREDSTVA

Zastoji v proizvodnji so vplivali tudi na vezavo obratnih sredstev. Nedosežena proizvodnja oziroma spreminjen asortiman proizvodnje je vezal tiste materiale, ki jih pri dobavitelju ni bilo mogoče več stornirati ali pa so bili že na zalogi. Stagnacija naročil je povzročila pretirane zaloge gotovih izdelkov. Terjatve do kupcev so poprečno znašale 32.204 tisoč N din, ob koncu leta pa so že znižane. Vezana obratna sredstva so se obračala tako:

	Koefi- cient	Vezava v dneh
Porabljen material in surovine	5,90	62
Skupaj porabljen material in drobni inventar	3,69	99
Nedovršena proizvodnja in izdelki	12,81	28
Polizdelki	26,71	14
Terjatve do kupcev	2,96	123

V strukturi virov obratnih sredstev zavzemajo lastni viri 68%, pri tem ima največji delež poslovni sklad za obratna sredstva. Zaradi primanjkljaja zadostnih virov tudi nastopa nelikvidnost in težave pri izplačilu OD in nabavi repromateriala. Ni pa to edini vzrok za nelikvidnost. Zmanjšana vezava tako materiala kot ostalih obratnih sredstev bi lahko bistveno pripomogla k izboljšanju likvidnosti.

POSLOVNI REZULTAT TOVARNE KOT ODRAZ REALIZACIJE IZDELKOV IN NJIHOVE LASTNE CENE

Delež izvoza v skupni prodaji se iz leta v leto povečuje. Tako je od skupne \$ vrednosti v letu 1966, ki je znašala 391.090 \$ izvoz narasel na 2.540.532 \$, v katerem je bilo izvoženo na konvertibilno področje 67% od vsega izvoza. Pri tem sta največ udeleženi Anglija in Italija. V skupni neto prodaji zavzema izvoz 34%, plan pa je bil dosežen le s 74%. Na slabo doseganje prodajnega plana so vplivali naslednji vzroki:

Konjunktura, ki je vladala na tržišču elektronskih elementov do leta 1970, je v tem letu upadla. Proces se je začel v ZDA v začetku leta in je do srede leta zajel tudi Evropo in sicer Anglijo in Italijo v avgustu, Nemčijo pa v oktobru. Zaradi pomanjkanja elementov v dobi konjunktura, so si podjetja nakopila velike varnostne zaloge, ki jih sedaj, ko je ponudba velika, zmanjšujejo. To ne velja za vse izdelke.

Naročil za žarnice je bilo dovolj, prav tako jih je bilo dovolj tudi za magnetne.

S prodajo je tovarna ustvarila za 22% več CD kot v preteklem letu, ostanek dohodka pa se je znižal in predstavlja v letu 1970 le še 9,3% delež v CD. Na višino CD je vplivala struktura prodaje, ki se spreminja v korist izvoza. Da smo na tak prehod malo pripravljeni, kaže dejstvo, da prevzemamo tudi naročila z nizko akumulacijo, kajti lastna cena je še vedno previsoka. Cene uslug kot tudi ostale obveznosti do družbe se nenehno višajo, tako smo dosegli kljub nedoseganju proizvodnega plana 95% planiranih porabljenih sredstev in osebnih dohodkov, pogodbenih obveznosti pa kar 108%.

Tako je ostanek dohodka dosegel le 56% od postavljene plana, delitveno razmerje pa je bilo doseženo v škodo skladov za 78/22.

Poslovni rezultat tovarne je rezultat krize, ki se je pojavila v potrošnji elementov v letu 1970. Narekuje nam izločitev tistih izdelkov, ki zahtevajo ob majhni akumulativnosti veliko vložnega dela in denarja na račun drugih akumulativnejših izdelkov. Pri tem je treba paziti na nastajanje stroškov in ne zaposlovati nove delovne sile za reševanje trenutne tržne situacije. Dolgo vrsto let veljavno miselnost — čim več proizvajati zamenjajmo za — proizvajati optimalno.

P. M.

V tovarni Aparati so žene lepo praznovale svoj dan

Sindikalna organizacija v tovarni električnih aparatov v Ljubljani je za žene pripravila proslavo 8. marca, mednarodnega praznika žena že v petek, pred praznikom. V dokaj lepem številu so se delavke te tovarne zbrale v prostorih restavracije »Triglav« in z zanimanjem spremljale bogat spored. O pomenu njihovega praznika jim je spregovoril član kolektiva in ljudski pesnik Rudi Miškot, za njih pa je železničarski pevski zbor »Tine Rožanec« izvaljal bogat repertoar delavskih, partizanskih in narodnih pesmi.

Po proslavi so žene pogostile, ob zvokih plesnega ansambla pa so se lepo razživele in celo zaplesale. To je bila spet lepa prilika, da so se naše delavke med seboj bolj spoznale in se v veseljem vzdušju pogovorile o vsem, kar delavke v tovarni zanima in jih čaka še doma, ko je po vrnitvi iz tovarne treba opraviti še vrsto zahtevnih dolžnosti.

— L —

Dopisujte v Iskro

Naslov uredništva: Kranj, Savska Loka 4. Telefon:

22-221 int. 333

voljo: »Priprava dela je učinkovita kot slon, zato pa ne more skakati kakor gazelica.« Morebiti se bo kdo od starih orodjarjev spomnil, da smo v orodjarni prehiteli pojav samoupravljanja. Delavski svet, kot organ upravljanja, smo izvolili 6. septembra 1950, mi pa smo pokazali nagnjenost za samoupravljanje že v letu 1945. Naj navedem okoliščine, ki so nas k temu pripeljale.

Konstrukcija orodja in priprava dela v orodjarni tedaj še niso imele svojega šefa, pač pa ročna in strojna delavnica s kalilnico. Vodstvo orodjarne sta torej poleg mene predstavljala mojster ročne delavnice tov. Janez Hrovat in mojster strojne delavnice ter kalilnice tov. Adolf Primožič. Izmed treh kandidatov smo izbrali Primožiča. V komisiji sta bila tehnični direktor in vodja razvoja, jaz pa sem bil izpraševalec. S svojo strokovnostjo, resnost-

Delo IEC na področju zanesljivosti in elementov za elektroniko

Svetovalni komite za elektroniko in telekomunikacije (ACET) v Mednarodni elektrotehniški komisiji (IEC) je objavil delovni program Tehniškega odbora 56 — »Zanesljivost elektronskih elementov in naprav« in Tehniškega odbora 40 — »Kondenzatorji in upori za elektronske naprave« za obdobje od generalnega zasedanja IEC v Washingtonu do septembra 1971. V njem napoveduje poleg nekaterih publikacij, ki naj bi v kratkem izšle kot Priporočila IEC, študijsko obdelavo večjega števila pomembnih dokumentov, ki zadevajo aktualno problematiko vsakega proizvajalca in uporabnika elektronskih sestavnih delov. Za bralce ISKRE smo povzeli najvažnejše:

IZ DELOVNEGA PROGRAMA TC 56:

1. Kot Priporočila IEC bodo tiskali naslednje publikacije:
 - Navodila, kako vključevati zanesljivost v specifikacije elementov za elektroniko
 - Navodila za zbiranje podatkov o zanesljivosti, uporabnosti in vzdrževalnosti izdelkov elektronike iz njihove uporabe.
 2. Dokumenti za predložitev po pravilu šestih mesecev:
 - Nadaljnji izrazi in definicije s področja zanesljivosti
 - Izrazje, ki se nanaša na uporabnost in vzdrževalnost
 - Matematične definicije pojmov iz zanesljivosti
 - Predočenje podatkov o zanesljivosti
 - Časovni razpored meritev v teku preskusa zanesljivosti in pri zbiranju podatkov iz uporabe
 - Vzorčenje in tabele za atributno inšpekcijo.
 3. Dokument za predložitev po dvomesečnem postopku:
 - Navodila za uvedbo prevzemnih preskusov in periodičnih preskusov za zagotavljanje kvalitete v specifikacije elementov za elektroniko
 4. Dokumenti sekretariata
 5. Dokumenti ACET
- Acet predvideva revizijo in ažuriranje dokumenta, ki ureja delo TC 56 in njegovo razmerje do drugih Tehničnih komitejev.
- Akcijski komite je odobril predlog TC 56, da bi se pripravilo Priporočilo o atestiranju elektronskih elementov, ki bi ga lahko uporabljale vse države članice in ki bi se pozneje usoglasilo v mednarodni sistem. Za ta namen je bila osnovana posebna delovna skupina (WG 7). Na pobudo nacionalnega komiteja ZDA je TC 56 zahteval pri Akcijskem komiteju odobritev, da bi lahko pripravil mednarodni sistem za medsebojno priznavanje preskusov in atestov. Ta naj bi bil pripravljen do naslednjega zasedanja 1971 v Bruslju.

IZ DELOVNEGA PROGRAMA TC 40 IN TSC 40 A

1. Publikacije v pripravi:
 - Pojmi in metode preskušanja stalnih uporov
 - Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za stalne žične upore tipa 1
 - Detajlna specifikacija za stalne žične upore tipa 2
 - Dodatek k publikaciji za stalne žične upore tipa 2
 - Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za termistorje z negativnim temperaturnim koeficientom
 - Tantalovi kondenzatorji s tekočim ali trdnim elektrolitom
 - Specifikacija za zračne vrtljive kondenzatorje
 - Navodilo za preskušanje spremenljivih kondenzatorjev
 - Več dodatkov k raznim publikacijam ki se nanašajo na dimenzije, ohišja in priključke kondenzatorjev in uporov
2. Dokumenti za predložitev po pravilu šestih mesecev:
 - Stalni upori: za majhne moči. Izbira preskusnih metod in splošne zahteve
 - Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za vijačno nastavljive potenciometre
 - Naviti vijačno nastavljivi potenciometri, detajlna specifikacija
 - Kondenzatorji s polietilentereftalno folijo kot dielektrikom. Izbira preskusnih metod in splošne zahteve

(Dalje na 7. strani)

»Polprevodniki« Trbovlje

Sindikalna organizacija skrbi za rekreacijo svojih članov

V današnjem času tehnike in avtomobilov je skrb za rekreacijo še posebno pomembna. Zato bomo tej dejavnosti naše sindikalne organizacije posvetili nekaj več pozornosti.

Izvršni odbor osnovne sindikalne organizacije v tovarni »Polprevodniki« je sestavil komisijo za šport in rekreacijo; le-ta se je načrtno lotila dela, ki smo ji ga zaupali.

Teže kot poleti je skrbeti za rekreacijo pozimi, ko le smučanje daje večje možnosti za fizično sprostitev. V Tovarni polprevodnikov so tudi navdušeni kegljači in zimski kopalci. Na srečo je tudi tem ustrezno Zimski bazen v Trbovljah je izredno racionalno izkoriščen. Odprt je vsak dan od 8 do 20. ure. Vsak petek od 18. do 19. ure je rezerviran za nas Iskraše. To je naša ura veselja, kričanja, smeha pa tudi strahu. Neplavalci se zelo boje trenutka, ko si kopanja zaželi tovariš Pavle. Ko on stopi v bazen, namreč voda nevarno naraste. Da je kopanje res temeljito, se nekateri kopalci odpravijo še na notranje »kopanje«. Seveda pride zdaj v poštev le pivo. O tem, da imajo nekateri tudi tukaj

normo, in kakšna je ta norma, bi za enkrat raje molčali.

Zelo priljubljeno je tudi kegljanje. V Trbovljah je bilo lani dograjeno novo štiristezno avtomatsko kegljišče. Iskra ima vsak torek od 19. do 21. ure rezervirani dve stazi za svoje člane. Tu se odvijajo večna tekmovanja in dvoboji, tako da človek nikoli ne ve kdo je boljši. Sicer pa kegljači sami pravijo, da je važnejše kdo je najslabši, ker mora ta priskrbeti pijačo. Ko so se pred nedavnim pomerili mladinci in starejši, so mladi počastili svoje vzornike z viskijem, oni pa so jim vrnili pozornost z malinovcem, ki se zanje baje bolj spodobi.

Za rekreacijo se da lepo porabiti dnevni odmor. Poleti so se po tovarniškem dvorišču podili za žogo-nogometišči. Navdušenje jih je kmalu minilo, ker bi bili nekateri skoraj ob stimulacijo (plačilo za rednost). Vzrok je bila idealna priložnost pred nasprotnikovim golom, ko je sivena že oznanila konec odmora. Napadalci so hkrati izkoristili šanso do kraja in problem je bil tu. Letos nameravajo na dvorišču urediti igrišče za odbojko, ki je menda manj razburljiva.

S SEJE KOMISIJE ZA ŠPORT IN REKREACIJO

Tudi z avtorallyjem 5. junija bomo počastili naš srebrni jubilej

Komisija za šport in rekreacijo pri sindikalnem odboru ZP Iskra je 11. t. m. razpravljala o vrsti aktualnih vprašanj. Prisotni so zlasti kritično ocenili letošnje zimskošportne igre v Kranjski gori in s tem v zvezi je komisija za pravico po organizacijah pripravila tudi osnutek novih propozicij. O tem obširneje govori sestavek na 8. strani.

Nadalje je komisija osvojila predlog, da bi 5. junija, v počastitev 25-letnice Iskre priredila avtorally, ki naj bi imel start v Kranju, cilj pa v Martuljku s tem, da bi tekmovalci prevozili okrog 500 kilometrov dolgo progo, približno po tej trasi: Kranj — Skofja Loka — Železniki — Petrovo brdo — Most na Soči — Idrija — Godovič — Col — Ajdovščina — Vipava — Stanjel — Sežana — Stanjel — Branik — Nova Gorica (kosilo) — Anhovo — Kobarid — Bovec — Vršič — Martuljek. V Martuljku naj bi bil ob zaključku rallyja piknik.

Tekmovalci v avtorallyju bi bili razdeljeni v štiri kategorije in sicer: I. kat.: z vozili do 785 ccm domače proizvodnje (po največ 3 iz vsake or-

ganizacije), II. kat.: do 1000 kub. cent. domače in tuje proizvodnje (po največ 2 tekmovalca iz vsake organizacije) in III. kat.: največ po 1 tekmovalec iz vsake organizacije z vozilom od 1000 do 1300 kub. cent. in IV. kat.: z vozilom nad 1300 ccm (največ 1 tekmovalec iz vsake organizacije ZP Iskra).

Za pripravo in izvedbo tega prvega avtorallyja Iskre je bil na seji že tudi izvoljen pripravljalni odbor: predsednik Janko Košnik (Elektromehanika) in člani Vili Tekavec (Avtomatika), Pavle Casar (Iskra Commerce), Ivan Jelenc (Elektromotorji) in Lucijan Medeot (Avtoelektrika). Ta odbor bo pripravil dokončni pravilnik o rallyju.

Nadalje so na seji govorili tudi o letošnjih letnih športnih igrah in se zedinili, da v glavnem tudi letos ostanejo takšne kot doslej, le da bi jih razširili še za eno športno disciplino in sicer za mali nogomet.

Podrobnosti o predvidenih letošnjih obširnih akcijah komisije za šport in rekreacijo pri sindikalnem odboru ZP Iskra, bomo še sproti poročali.

Kakor smo po eni strani lahko veseli razgibane rekreacijske dejavnosti naših delavcev, ne moremo mimo dejstva, da na kegljišču in v kopalnišču srečujemo več ali manj vedno iste obraze. Poiskati bo treba vse možnosti in pritegniti še druge. To nalogo si je zadala komisija za šport in rekreacijo pri našem sindikalnem odboru.

— nj —

Ivan Jalovec

Ne nadoma je umrl Ivan Jalovec, rojen leta 1913. Oktobra 1969. leta je odšel v pokoj. Takrat je bila v glasilu objavljena fotografija z naslednjim podpisom: »Ivan Jalovec, mojster v delavnici za stružene dele v obratu ATN je odšel v zasluženi pokoj. Slovo od sodelavcev in članov Zveze borcev je bilo zelo prisrčno. Lepa darila bodo upokojenca prav gotovo spominjala na sodelavce, ki ga bodo zaradi priljubljenosti težko pogrešali...«

Zdaj ga ni več... Srčna kap mu je nenadoma pretrgala nit življenja. Dolenska, kjer se je rodil, mu ni mogla nuditi boljšega kosa kruha, zato je bilo njegovo življenje pot človeka, ki s trdno voljo hoče nekaj doseči. S 15. letom je odšel za kruhom. Pot ga je vodila od Zagreba, Jesenic, Tržiča in do Kranja. Med vojno je aktivno sodeloval v partizanih pod imenom »Blink«.

V Iskri je bil zaposlen 20 let. Vzgojil je vrsto mladih kadrov, do katerih je imel topel in iskren odnos, prav tako tudi do sodelavcev, zato je nenadna smrt užalostila vse, ki so ga poznali.

Bivši sodelavci iz obrata ATN Kranj

(Nadaljevanje s 5. strani)

- Kondenzatorji z metalizirano polietilentereftalatno ali polikarbonatno folijo. Detajlna specifikacija
- Dodatki publikacijam za aluminjske elektrolitske kondenzatorje, ki zadevajo dimenzije in namestitev priključkov ter način pritrditve kondenzatorja.
- Amandmaja k publikaciji za keramične kondenzatorje tipa 1 in k publikaciji za sljudne kondenzatorje
- Barvne kode za označevanje kondenzatorjev in uporov
- Maksimalne dimenzije kondenzatorjev in uporov
- Metoda za napetostni preskus in merjenje izolacijske upornosti izoliranih kondenzatorjev in uporov
- Dopnilo k navodilu za izdelavo detajlnih specifikacij za upore in kondenzatorje
- Pojmi in metode preskušanja spremenljivih kondenzatorjev
- Amandma k specifikaciji za vrtljive zračne kondenzatorje
- Cevasti nastavljeni kondenzatorji s trdnim dielektrikom.

3. Dokumenti za predložitev po dvomesečnem postopku:

- Več amandmajev k dokumentom Centralnega biroja o metodah merjenja nelinearnosti uporov, pojmi in metodah preskušanja potenciometrov ter o žičnih potenciometrih tipa 2
- Amandmaji, ki zadevajo dimenzije tantalovih elektronskih kondenzatorjev ter pojme in metode preskušanja kondenzatorjev
- Amandma k specifikaciji za vrtljive uglaševalne kondenzatorje s plastičnim filmom kot dielektrikom.

4. Dokumenti sekretariata in nacionalni predlogi:

- Preskušanje odpornosti kondenzatorjev na impulzno obremenitev
- Metode merjenja dinamičnega šuma potenciometrov
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za žične upore velike moči
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za nenavite upore velike moči
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za precizijske nenavite upore
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za spremenljive nenavite upore
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za spremenljive žične upore male moči
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za spremenljive upore velike moči
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za spremenljive precizijske upore
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za aluminjske elektrolitske kondenzatorje
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za aluminjske elektrolitske kondenzatorje, s trdnim dielektrikom
- Izbira preskusnih metod in splošne zahteve za kondenzatorje s polikarbonatnim dielektrikom
- Detajlna specifikacija za aluminjske elektrolitske kondenzatorje s trdnim dielektrikom in aksialnimi priključki
- Dimenzije, priporočene vrednosti, nazivne napetosti in posebne metode merjenja monolitnih keramičnih chip kondenzatorjev
- Metode merjenja temperaturnega koeficienta in ciklične spremembe kondenzatorjev
- Sljudni chip kondenzatorji
- Tantalovi chip kondenzatorji
- Monolitni keramični chip kondenzatorji
- Definicije pojmov kot tip, stil, razred in vrsta
- Kode za označevanje vrednosti in toleranc pri kondenzatorjih in uporih ter za označevanje datuma proizvodnje
- Priporočeni primeri priključnih žic kondenzatorjev in uporov
- Vprašalniki glede območja vrednosti debeline in širine ploščatih žičnih priključkov kondenzatorjev in uporov
- Meritve dimenzij cilindričnih elementov z radialnimi in tangencialnimi priključki
- Ploščati nastavljeni keramični kondenzatorji
- Specifikacije za spremenljive kondenzatorje
- Trimer kondenzatorji s filmskim dielektrikom in pritisno elektrodo
- Cevni trimerji s trdnim dielektrikom.

Zakaj »Čajavec« izstopa iz EI Niš?

Tov. urednik!

V prejšnji številki glasila »Iskra« je bila na 2. strani objavljena kratka vest, povzeta po časopisu »Borba«, da tovarna »Rudi Čajavec« izstopa iz EI Niš. Če imate kaj več zadevnih informacij, bi želel, da jih objavite v našem glasilu.

E. B., Kranj

Odgovor:

Po objavi kratke vesti v beograjski »Borbi«, ki smo jo povzeli tudi mi, je bil kasneje oz. 22. februarja letos objavljen v »Borbi«, ki izhaja v Zagrebu, naslednji članek:

ZAKAJ ČAJAVEC IZSTOPA IZ EI

Dezintegracija je posledica razhajanja koncepta bodočega razvoja — trdijo v banjaluškem kolektivu

(Banjaluka, 21. februarja)

— Vest, da se centralni DS Elektronske industrije načelno strinja z izločitvijo tovarne »Rudi Čajavec« iz podjetja EI, ni iznenadila poznavalce dogodkov v Nišu in Banjaluki. Tiha »borba« zaradi koncepta razvoja in statusa tovarne v banjaluški regiji, traja že nekaj časa.

Pristop tovarne »Rudi Čajavec« pred 2 leti k EI Niš je ocenjen kot eden izmed zelo pomembnih dogodkov v procesu integracije pri nas.

Izvršene so bile solidne priprave, toda že takrat se je slišalo, da »Rudi Čajavec« ne bo enotna tovarna, pač pa bo razdeljena na več tovarn brez statusa pravne osebe. Prevladovalo je namreč mišljenje, da v veliki delovni organizaciji, kakršna je Elektronska industrija, najbolj odgovarja povezovanje tovarn po branžah (vejah) oziroma grupacijah, in da se samo z enotno politiko lahko vodi ves razvoj, omogoča uvajanje sodobne tehnologije in ustvarja moderno podjetje.

Do prvih nesporazumov je prišlo, ko so bili Banjaluka ter Bosna in Hercegovina pripravljene, da investirajo nova sredstva v banjaluške tovarne, ker so jih smatrali kot najmočnejše nosilce razvoja v Bosanski krajini. Predstavniki EI so se odločili, da ne morejo sprejeti parcialnih rešitev dokler ne izdelajo programa kompletnega razvoja. Delavci v banjaluških tovarnah so nekajkrat negodovali, ker so se delitve in samoupravne pravice ostvarjale na nivoju grupacij. Dane so bile pripombe, da banjaluška tovarna ne more nabaviti niti pisarniški material brez odobrenja iz Niša. Da tiha »borba« ni tako nenevarna, je bilo moč opaziti ob koncu preteklega leta, ko so delavci v nekem obratu ustavili delo zaradi tega, ker predlogi o povečanju osebnega dohodka niso bili dani v javno razpravo.

Optimisti v Banjaluki so bili mnenja, da program raz-

voja, ki je bil narejen ob koncu preteklega leta, ne bo odvrnil nesporazume, ker je bil pripravljen tudi direkten razvoj tovarne v banjaluški regiji. V januarju se je o tem razpravljalo na seji občinske skupščine v Banjaluki, kjer so bili prisotni najodgovornejši vodilni delavci EI.

Predvideno je bilo, da se v banjaluških tovarnah do leta 1975 poveča proizvodnja za štiri in polkrat ter zaposli še 5200 delavcev. Banjalučani so se s tem strinjali in bili pripravljene, da del sredstev zagotovijo iz fonda za obnovo od potresa, hkrati pa je nastalo vprašanje, kako realizirati tako velike investicije, ko pa banjaluške tovarne nimajo svojstva pravne osebe.

Seja na občinski skupščini je pokazala, da stari nesporazumi niso razčiščeni. Predstavniki EI Niš so še naprej zastopali tezo, da je razvoj možen le prek enotnega koncepta, hkrati pa je druga

stran odprto izrazila strah zaradi »prelivanja« sredstev namenjenih tovarnam v Banjaluki. »Rudi Čajavec« je za Bosansko krajino eden od najvažnejših nosilcev razvoja, v njega upira oči desetina komun in večje število sorodnih tovarn, zato je težko združiti in angažirati 400 milijonov, ki so predvideni za vlaganje do leta 1975, ko pa nosilec razvoja nima svojega žiro računa.

Pripomba uredništva:

Iz povzetta članka, ki je bil objavljen v »Delu« (12. 3. 1971) pod naslovom »Zakaj Čajavec izstopa iz EI« pa vam sporočamo, da je centralni delavski svet EI Niš 25. februarja letos pristal na izločitev tovarne »Rudi Čajavec« iz Elektronske industrije Niš, potem ko je odklonil, da bi banjaluška tovarna dobila status pravne osebe z lastnim žiro računom. S sklepom centralnega DS EI 25. februarja 1971 je banjaluška tovarna »Rudi Čajavec« po dveh letih integracije z EI znova postala samostojno podjetje.

Prisrčno slavlje ob dnevu žena

Letošnje praznovanje dneva žena bo članom kolektiva tovarne kondenzatorjev Semič ostalo še dolgo v spominu. Vsi, ki so prisostvovali proslavi, ki je bila v menzi tovarne v soboto zvečer, so bili navdušeni nad pestrim programom, ki ga je pripravila sindikalna organizacija. Zadovoljstvo je bilo gledati malčke iz otroškega vrta, kako so z zanosom recitali pesmice svojim mamicam. Tudi ženski pevski zbor iz Črnomlja je s svojim nastopom pokazal mlajšim dekletom, da bi lahko tudi one sedelovale na tem področju. Prijetno presenečenje je pripravil kvintet mladih fantov iz tovarne, ki so po dvomesečnem obiskovanju glasbene šole v Črnomlju že prvič javno zaigrali nekaj domačih napevov. Ženski duet, skupina dijakinj gimnazije in mladi harmonikar, so s svojim

nastopom poželi velik aplavz. Za zaključek kulturnega programa je Tončka Kapš, ekonomski tehnik v tovarni, zapela ob lastni spremljavi na kitari, dve pesmi o mami. Po aplavzu, ki ga je bila deležna, se je videlo, da njen trud, ki ga je žrtvovala za petje, ni bil zaman.

Ob prijetni glasbi »Semiških fantov«, domači kapljici in belokranjski postrežbi se je praznovanje v veselem vzdušju zavleklo pozno v noč. Ob koncu so vsi prisotni želeli, da bi se tudi v prihodnje na enak način spomnili naših žena in deklet.

M. A.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega očeta, moža in brata

ANTONA ROPRETA

se iskreno zahvaljujem dr. Vidmarju, sodelavcem montaže števecv, državne kontrole, EMI in ATN za poklonjene vence, denarno pomoč, izraze sožalja ter spremstvo na njegov poslednji dom. Zahvala velja tudi tov. Komulcu za ganljive poslovilne besede ter sindikatu EE in kranjske tovarne za denarno pomoč.

Žena Tončka, sin Pavel, sestra Marija in brat France

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

ALOJZA BASLJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam v vrtalnici obrata EMI za izrečeno sožalje in denarno pomoč. Enako se zahvaljujem sindikalnemu odboru obrata EMI. Hčerka Marija Kastrat

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

PAVLE KEPIC

se vsem, predvsem pa sodelavcem v kontroli EMI in finančni službi najlepše zahvaljujem za izraze sožalja, poklonjena venca, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Hčerki Marta in Zofka ter sin Jože

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in ključje: »CP Gorenjski tisk« Kranj

Sonce je sijalo na Golteh

Nepozabni izlet članov kolektiva »Tehnične službe« združen s tekmovanjem

Rdeča krogla se je počasi dvignila iz jutranje sivine in se ogledovala v vrhovih Karavank in Kamniških Alp. Zaman je poskušala z žarki predreti mrzlo kopreno, ki je ležala nad Kranjem in so se zaradi nje ljudje na ulicah stiskali v zimska oblačila. Člani kolektiva »Tehnične službe« iz Elektromehanike so se preteklo nedeljo odpeljali izpred kina Center na sindikalni izlet. Izbrali so Golte nad Mozirjem. Avtobus podjetja Slavnik je bil kar pretesen za vse prijavitelce. Nekateri so se zato odpeljali proti Stajerski kar s svojimi vozili. Taka udeležba je spodbudila vodnico Jožico, da je predlagala v bližnji prihodnosti podobne izlete tudi na druga smučišča v Sloveniji in celo počitnice na morju je omenila. Hvala ji za tako pozornost.

Tudi »trpežni« Franc Šparovec je tekmoval

Konjak, ki ga je potnikom točil kot izurjena stewardesa naš Tone, še ni mogel povsem ogreti udov, pa se je avtobus že ustavil pred spodnjo postajo žičnice. Sprejela nas je mogočna gondola in nas varno potegnila na 1402 m višino. Kakšni razgledi in smučišča! Smučì so kar same leze na noge. Od navdušenja bi kmalu pozabili na tekmovanje. Kljub temu se je na smučišču blizu Mozirske koč ob enajsti uri začel zagrižen boj za pokalčke, litrčke in bokalčke. Naš Ruda lanske trofeje ni dal iz rok. Skupaj z litrom vinjaka jo je kot nagrado odnesel domov, da bi se lahko postavil pred ženo. Tudi Pavla je bila vesela ponovnega uspeha, čeprav se je vračala domov z zlomljenimi smučmi. Reli ni šlo vse po načrtu; dvakrat je naredila jamico v snegu, čeprav je bila v odlični formi. Tomaž pa je bil kar preveč prizadeven. Po padcu je spet pripel smučì, postavil palice in se z desetkrat daljšim časom od Rudija srečno prismočil mimo strogega časomerilca inž. Dolgana in njegovih pomočnic Jolande in Nade.

Rela Kavčič to pot ni imela sreče

Ing. Dolgan pa Nada in Jolanda so bili strogi pri ocenjevanju doseženih časov

Rezultati tekmovanja: Tekmovalke:

1. Pavla Stefe 61,5, 2. Majda Remškar 62,5, 3. Relja Kavčič 62,6, 4. Mojca Rant 82,7.

Tekmovalci:

1. Rudi Benedik 39,3, 2. Franc Peternel 40,9, 3. Janez Gabron 45,5, 4. Janko Noe 46,8.

Po kosilu je ostalo še dovolj časa za smuko in sončenje. Pogled z vrha planine je bil nepozaben. Kot mogočna kulisa se je tam na

zahodu risala skupina skalnih vrhov s Kočno, Grintavcem in Skuto, na vzhodu pa se je v meglici izgubljala valovita štajerska pokrajina. Težko se je bilo posloviti. Potolažili so nas šele krofi na trojanskem klancu, katerim smo s svojimi zagorelimi obrazi delali resno konkurenco.

Spet smo doma. Hvaležni smo šoferju in vodnici za prijetno vožnjo in srečni, da so nam Golte naklonile nepozaben dan. B. Malovrh

OBVESTILO

LETOVANJE V NOVIGRADU

Kranjski zavod za letovanje je Iskri v Kranju ponudil možnost letovanja članom imenovane tovarne v gorenjskem rekreacijskem centru v Novigradu — Pineta v Istri.

Na razpolago so 3 in 4-posteljne sobe v času od 3. 7. do 20. 9. 1971. Izmene so 10-dnevne.

Cene penziona so v glavni sezoni od 3. julija do 1. septembra naslednje:

	N din
za otroke od 1 do 3 let (samo ležišče)	13,—
za otroke od 3 do 10 let	29,—
za otroke po 10. letu in odrasle	40,—

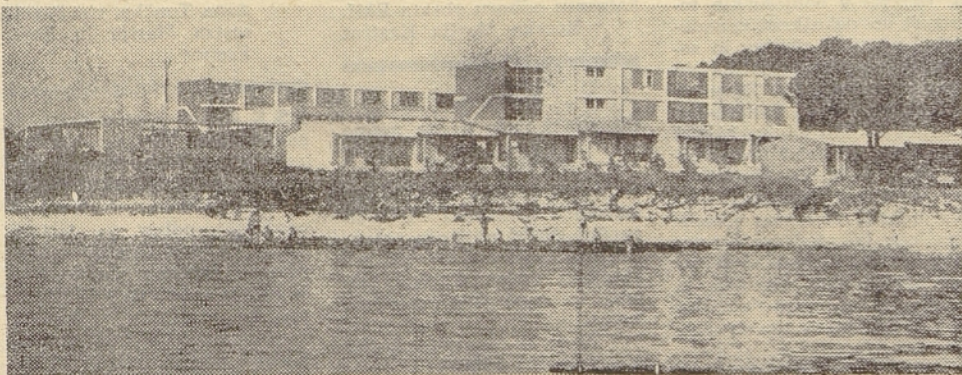
Cene penziona po sezoni oz. od 1. do 20. septembra:

	N din
za otroke od 1 do 3 let (samo ležišče)	9,—
za otroke od 3 do 10 let	25,—
za otroke po 10. letu in odrasle	34,—

Ob prijavi je treba vplačati akontacijo po 100,— N din, oz. za otroke do 10. leta 50,— N din.

Prijave sprejema Zavod za letovanje v Kranju (Občinska skupščina, novi trakt), soba številka 206, II. nadstropje in sicer vsak dan razen sobot od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, in to od 22. marca do 22. aprila 1971.

Izkoristite prijetno letovanje ob morju!

Pogled na gorenjski rekreacijski center v Novigradu

Posnetek s smučanja štipendistov na Krvavcu

Štipendisti na Krvavcu

Le redko kaj zapišemo o delu našega Kluba štipendistov. Tudi to pot, iz objektivnih vzrokov s precejšnjo zamudo in v močno okrnjeni obliki poročamo, kako so se naši štipendisti imeli na enotedenskem smučanju na Krvavcu. Okrnili smo zapis zgolj zato, ker je bil zares preobsežen in smo zato v teh vrsticah na kratko skušali povedati vse najbolj bistveno.

Naši štipendisti — smučarji so bivali od 5. do 12. februarja v Metodovem domu (last SGP Projekt Kranj) na Krvavcu. Kljub razlikam v dolžini študijskega staža so se med seboj lepo razumeli in živeli te vesele dni kot prava pravicata družina. No, za spoznanje teže je bilo seveda brucem, ker so po veljavnih predpisih imeli na skrbi drva in peč. Kuhali so si sami, pri čemer je nedvomno imela prvo besedo naša mesno-predelovalna industrija.

Kakor je razbrati iz obšir-

nega sestavka o tej smučariji, so mnogi izmed štipendistov bivanje na Krvavcu v polni meri izkoristili za smučanje in za sončenje, saj je bilo vreme mladim smučarjem naklonjeno. Seveda pri tem ni so pozabili tudi na tarok in druge obvezne igre v smučarski družini, ki lajšajo zlasti dolge večere v toplem zakurjeni planinski koči. Grešili bi, če ne bi omenili veselih šal, pa zbadljivk in kdo ve še česa, s čimer so si krajšali čas.

Skratka — prav nič hudega jim ni bilo, le to morda, da so dnevi tako hitro minili, saj so se komaj privadili na življenje na Krvavcu, pa so že morali nazaj domov.

»Kriv« za to veliko smučarijo je bil Klub štipendistov, vendar levji delež za dobro organizacijo vsekakor nosi Stane Seražin, ki si je res prizadeval, da bi bili dnevi na Krvavcu vsem kar najbolj prijetni. Tone Vidmar